

Rapportage bevindingen Smart Grid Westland - 2019

Inleiding

Dit is de rapportage van bevindingen overeenkomstig randnummer 57 sub iv van het besluit tot ontheffing van 29 november 2018. De periode betreft het jaar 2019.

Het openstellen tot deelname is overeenkomstig de ontheffing gebeurt in 3 fasen. Bij de overgang naar een nieuwe fase zijn eveneens bevindingen opgesteld, welke werden gepubliceerd op de internetpagina van Westland Infra,

<https://www.westlandinfra.nl/application/files/5715/7987/3770/Evaluatie-SGW.pdf>.

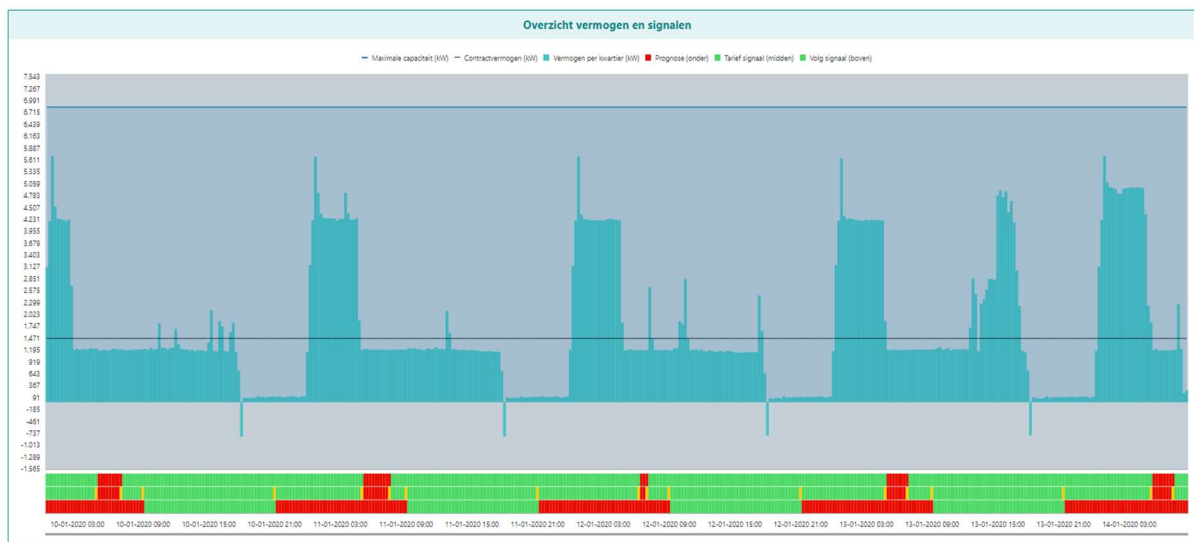
Algemeen

Techniek

Het systeem (portal en signalen) is na ontvangst van het ontwerp besluit tot ontheffing verder ontwikkeld in 2018. Vlak voor kerst 2018 was het systeem klaar voor de eerste deelnemers en is de eerste deelnemer geactiveerd. Het systeem is telkenmale verbeterd en heeft een belangrijke update ondergaan bij overgang van fase 1 naar fase 2 (groepsindeling). Het systeem heeft tot op heden naar behoren gewerkt. Deelnemers ontvangen ieder kwartier een signaal en kunnen de historie terugvinden in de portal. Ook is het mogelijk gemaakt voor marktpartijen om het signaal behorende bij hun klanten te kunnen ontvangen. Hier is overigens nauwelijks animo voor.

Potentiele deelnemers ontvangen een 'welkomspakket' bestaande uit documentatie en bestanden om te installeren aan de kantzijde om de signalen te kunnen ontvangen. Ook dit werkt naar behoren. Diverse partijen (met name leveranciers van zogenaamde stuurboxen) kunnen deze installatie doen voor de geïnteresseerden.

Uitdraai van een actieve deelnemer gedurende een aantal dagen. De normale contractwaarde is 1471 kW. Tijdens bepaalde groene momenten neemt de afname toe tot ongeveer 6 MW.

Gebruik

Ondanks grote belangstelling voor fase 1 (er moest een notaris aan te pas komen om tot een selectie te komen) liep de belangstelling terug bij de openstellingen van de volgende fasen. Ook het gebruik door deelnemers kwam langzaam op gang. In algemene zin kunnen we stellen dat het aantal deelnemers minimaal is. We kennen momenteel ongeveer gemiddeld 21 actieve

deelnemers. Actief wil daarbij zeggen dat men 1 of meerdere momenten in een maand elektriciteit afneemt tijdens een groen moment boven de gecontracteerde waarde. Ook de benutting van het systeem door deze gemiddeld 21 deelnemers is lager dan verwacht. De totale populatie van actieve deelnemers (die ergens in een maand actief zijn geweest) bedraagt 33 deelnemers.

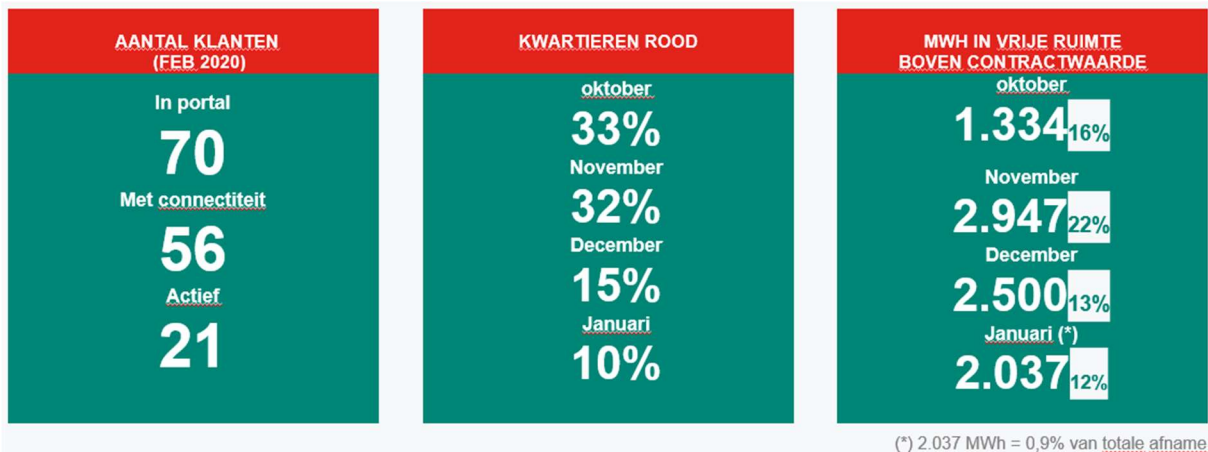
Als gevolg hiervan hebben we een extern bureau ingeschakeld om de oorzaken te achterhalen. Deze partij heeft deelnemende en niet deelnemende bedrijven bezocht en vragen gesteld. Hieruit kwamen twee belangrijke zaken:

- De spread (verschil tussen gas en elektriciteit) was aanzienlijk verbeterd: hierdoor is het aantrekkelijker geworden om elektriciteit met een warmtekrachtinstallatie te maken ten opzichte van de elektriciteit uit het net af te nemen.
- Grote inschrijving op noodvermogen bij TenneT. De potentiële deelnemers hadden massaal (al dan niet via pools) ingeschreven op noodvermogen bij TenneT. In het geval TenneT dan een signaal geeft dat ze moeten afnemen dan zouden ze een boete krijgen als ze op dat moment ook al afnemen tijdens een groen signaal van Westland Infra en daardoor niet meer kunnen afnemen.

In de herfst van 2019 kwam hier nog een belangrijke factor bij met ingang van 1 januari 2020: een aanzienlijke verhoging van de ODE in de derde staffel (tot 10 mln kWh). Hierdoor verbetert de spread – die al aanzienlijk was verbeterd – nog verder en is de business case voor afname uit het net nog slechter geworden.

Deze belangrijke marktomstandigheden verklaren het feit voor de tegenvallende deelname aan het systeem. Als gevolg hiervan is besloten in technische zin het systeem nog niet op te schalen naar fase 3. Voor die opschaling is namelijk een significante investering benodigd. Wij hebben nog ruimte voor een 80-tal deelnemers in het huidige systeem. Een ieder kan momenteel inschrijven voor deelname.

Resultaten

Dit betreft de periode oktober – januari omdat er in die periode daarvoor minder resultaten zijn geboekt. Tot en met april was de deelname minimaal in fase 1, daarna ging de zomerperiode in (weinig belichting). Vanaf oktober zien we het wat aantrekken. Alhoewel het aantal deelnemers wellicht wat tegenvalt, maken zij toch (gemiddeld) vrij intensief gebruik van het systeem. Het percentage van 22% in november betekent dat zijn 22% van de hun totale afname uit het net hebben verkregen uit de vrije ruimte.

Specifieke onderzoeksvragen

Leidt de keuze van tariefdragers in de Tarieencode elektriciteit tot de hoogste welvaart of is wijziging gewenst/mogelijk? Wat zijn relevante tariefdragers voor het tarievengebouw van de toekomst?

Wij hebben geen aanleiding te veronderstellen dat keuze van de tariefdragers een oorzaak is van de geringe deelname. Dit heeft namelijk meer te maken met de marktomstandigheden.

Door de lage deelname als gevolg van de specifieke marktomstandigheden kunnen wij nauwelijks een goede conclusie trekken. We hebben hiervoor een langere periode met meerdere observaties nodig.

Leidt de afbakening van het SGW model tot de tariefcategorieën MS en Trafo MS/LS.de hoogste welvaart of is uitbreiding gewenst/mogelijk?

Wij hebben geen verzoeken gehad van klanten om uit te breiden naar hogere of lagere tariefcategorieën.

Door de lage deelname als gevolg van de specifieke marktomstandigheden kunnen wij nauwelijks een goede conclusie trekken. We hebben hiervoor een langere periode met meerdere observaties nodig.

In hoeverre leidt het SGW model tot gedragingen klanten die van invloed zijn op het functioneren van het SGW model waardoor bijsturing noodzakelijk is?

Wij hebben geen vormen van 'gaming' o.i.d. geconstateerd waardoor bijsturing nodig zou zijn.

In hoeverre treedt het effect op dat deelnemers minder contracteren en in hoeverre is dit weer bijgesteld na één jaar?

Dit is nauwelijks voorgekomen. Deelnemers zien het echt als additioneel ten opzichte van de normale bedrijfsvoering. We hebben van deelnemers die actief zijn geweest gemeten wat de contractwaarde was voorafgaand aan de deelname en deze vergeleken met de huidige contractwaarde. De som van de contractwaarden voorafgaand aan deelname bedraagt 59.745 kW. De huidige som van de contractwaarden bedraagt 60.586 kW. Er is daarmee zelfs sprake van een zeer lichte stijging.

Hoe ontwikkelen de voordelen en de nadelen van het SGW model zich in de praktijk?

Zoals beschreven zijn de voordelen verminderd als gevolg van de marktomstandigheden.

Is de aanname juist dat er geen of nauwelijks effecten zijn voor de bestaande regulering?

Dat is juist, alleen al omdat de volumes en aantallen zeer gering zijn.

In hoeverre wordt het model versterkt (of verzwakt) door een mix van verschillende soorten afnemers?

Daar is na deze relatief korte periode met een beperkt aantal deelnemers nog niet veel over te zeggen.

Kan het benutten van flexibiliteit tot minder investeren leiden en komt de betrouwbaarheid hierdoor niet in gevaar?

Daar is na deze relatief korte periode met een beperkt aantal deelnemers nog niet veel over te zeggen. Als gevolg hiervan is er geen verandering in het wel of niet investeren in de netten.

Ook hier geldt dat door de lage deelname als gevolg van de specifieke marktomstandigheden kunnen wij nauwelijks een goede conclusie trekken. We hebben hiervoor een langere periode met meerdere observaties nodig.

Vervolg

De rode draad van de observaties is dat Smart Grid Westland een zeker mooie tool betreft waar een selecte groep gebruik van maakt (en daarmee voordelen opdoet). Doordat het hier vrije ruimte betreft worden er geen additionele kosten gemaakt door Westland Infra.

Door de marktomstandigheden en de geringe deelname als gevolg is het op dit moment nog niet verantwoord conclusies te trekken. Om de onderzoeksvragen te beantwoorden (en conclusies te trekken) zouden we bij voorkeur nog een tijd observeren (data vergaren). Dit bij voorkeur in een situatie met andere marktomstandigheden. Op die manier kunnen wij uiteindelijk tot goede bevindingen en een evaluatie komen.

Wij krijgen momenteel signalen van deelnemers dat zij het systeem graag voort willen zetten, juist omdat er gewijzigde marktomstandigheden worden verwacht. Als gevolg van de Corona crisis zijn er bijvoorbeeld zeer lage elektriciteitsprijzen en wordt de ODE verhoging uitgesteld (met mogelijk afstel als gevolg.) Hierdoor kan afname uit het net juist weer heel aantrekkelijk worden en daarmee deelname aan het systeem.

Ook hebben wij WUR Wageningen opdracht gegeven tot een wetenschappelijk onderzoek op basis van enerzijds de waarnemingen en anderzijds interviews met (potentiele) deelnemers. Dit gecombineerd met hun kennis van de tuinbouw dient te leiden tot een analyse m.b.t. de potentie en nut van Smart Grid Westland voor de klanten. De resultaten hiervan worden rond augustus / september 2020 verwacht.